

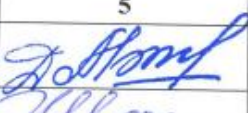
Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere
în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale

CHIȘINĂU 2025

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3		5
1.1.	Aprobat	MANEA Diana	Director IMSP IMU	21.02.2025	
1.2.	Verificat	MAXIM Igor	Vicedirector medical	19.02.2025	
1.3.	Verificat	VOVC Liviu	Șef secție Managementul Calității serviciilor medicale	17.02.2025	
1.4.	Elaborat	Tudoran Larisa	Medic epidemiolog	14.02.2025	
1.4.	Elaborat	LEONTII Boris	Șef UPU	13.02.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției.
	1	2	3	4
1.1	Ediția 1			
1.2	Revizia 1			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr. ...	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Aplicare	1	Vicedirector medical	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2	Aplicare	2	Serviciul Managementului Calității serviciilor medicale	Șef	Vovc Liviu		
3.4	Aplicare	4	Administrația	Asistent medical șef	Pinteac Olga		
3.5	Aplicare	2	UPU	Șef	Leontii Boris		
3.6	Aplicare	1	Șef serviciul prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale	Șef	Tudoran Larisa		
3.7	Aplicare	1	SPCIAAM	Medic epidemiolog	Camerzan Cristina		

4. SCOP

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Scopul acestei proceduri este de a preveni transmiterea infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM) prin aplicarea promptă, corectă și completă a măsurilor post-expunere pentru personalul medico-sanitar și auxiliar din cadrul UPU IMU, în cazul contactului sau stropirii cu fluide biologice potențial infectante.

Procedura urmărește:

- Limitarea riscului de infecție profesională cu HIV, HBV, HCV și alți agenți patogeni.
- Standardizarea pașilor de acțiune în primele minute după incident.
- Creșterea gradului de siguranță a personalului și a calității actului medical.

5. DOMENIU DE APLICARE

Procedura se aplică:

- Tuturor categoriilor de personal din UPU IMU (medici, asistenți medicali, brancardieri, personal auxiliar, personal de curățenie, studenți, rezidenți și voluntari).
- În orice situație de expunere profesională la sânge sau alte fluide corporale:
 - înțepare accidentală cu ace sau obiecte ascuțite;
 - stropire pe mucoase sau piele lezată;
 - contact direct cu plăgi, arsuri sau zone eczematoase.

6. Cadru legal

Ghidul Național pentru prevenirea și controlul IAAM – ANSP

OMS – “Post-exposure prophylaxis to prevent HIV infection”

Ordin MSP nr. 1130/2017 privind igiena în unitățile sanitare

Reglementările interne ale IMU privind protecția personalului expus la risc biologic

Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice

7. DEFINIȚII

- **Expunere profesională:** contact accidental al personalului cu sânge sau alte fluide corporale potențial infectante, prin înțepare, stropire, mucoase sau piele lezată.
- **Profilaxie post-expunere (PEP):** tratament medicamentos sau acțiune de prevenție inițiată imediat după expunere.
- **IAAM:** Infecții asociate asistenței medicale.

8. DESCRIEREA PROCEDURII

8.1 Imediat după expunere:

1. Se întrerupe activitatea.
2. Se spală zona contaminată:
 - Piele: apă + săpun timp de 1 minut
 - Mucoase: spălare cu ser fiziologic minim 10 minute
3. Nu se freacă sau masează zona afectată.

8.2 Notificare și înregistrare:

1. Incidentul se raportează imediat asistentului șef și medicului epidemiolog.
2. Se completează:
 - *Fișa incident stropire/contaminare biologică* (Anexa 1)
 - *Fișa de expunere personal* (Anexa 2)

8.3 Evaluare clinică și biologică:

1. Personalul expus este evaluat de medicul de gardă sau epidemiolog.
2. Se indică testare biologică pentru HIV, HBsAg, anti-HCV, ALT.
3. Se evaluează riscul legat de pacientul sursă (dacă este cunoscut).

8.4 Inițiere profilaxie post-expunere:

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

1. Dacă se constată risc crescut:
 - **PEP antiretrovirală** (în max. 72 ore)
 - **Imunoglobulină anti-HBV** (dacă pacientul nu este vaccinat)
2. Personalul este îndrumat către medicul infecționist.

8.5 Monitorizare și supraveghere:

1. Se inițiază supraveghere medicală conform schemei (Anexa 3).
2. Reevaluare la 6 săptămâni, 3 luni și 6 luni.
3. Rezultatele sunt arhivate în dosarul IAAM personal.

9. RESPONSABILITĂȚI

Funcție	Responsabilitate
Personal medical expus	Aplică imediat măsurile post-expunere și notifică incidentul
Asistent șef UPU	Coordonează completarea formularelor și anunță IAAM
Compartiment IAAM	Monitorizează incidentele, analizează riscul, întocmește raportări
Medicul epidemiolog	Inițiază măsurile medicale necesare și comunică cu CSP dacă este cazul

10. ÎNREGISTRĂRI UTILIZATE

Nr. crt.	Document	Completat de
1	Fișa incident stropire	Pers. implicată / Asist. Șef
2	Fișa expunere personal	Cadru medical expus
3	Ghid rapid pași	Afișabil
4	Registru incidente biologice	Compartiment IAAM
5	Plan măsuri corective repetate	IAAM / Epidemiolog

11. MODALITATE DE EVALUARE

- Audit lunar IAAM privind gestionarea expunerilor
- Rapoarte semestriale către Comisia IAAM
- Verificarea respectării termenelor de inițiere PEP și testări periodice
- Simulări practice anuale cu personalul UPU

12. ANEXE

- **Anexa 1:** Fișa incident stropire/contaminare biologică
- **Anexa 2:** Fișa de expunere a personalului la fluide biologice
- **Anexa 3:** Grafic supraveghere biologică post-expunere
- **Anexa 4:** Lista centrelor pentru PEP și consiliere post-expunere
- **Anexa 5:** Registru centralizat incidente biologice

13. CUPRINS:

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Nr.d/o	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Lista responsabililor la care se difuzează ediția	2
4	Scopul	3
5	Domeniu de aplicare	3
6	Cadru legal	3
7	Definiții	3
8	Descrierea procedurii	3
	• Imediat după expunere	3
	• Notificare și înregistrare	3
	• Evaluare clinică și biologică	3
	• Inițierea profilaxie post-expunere	4
	• Monitorizare și supraveghere	4
9	Responsabilități	4
10	Înregistrări utilizate	4
11	Modalitate de evaluare	4
12	Anexe	4
	• Anexa 1. Fișă incident stropire/contaminare biologică	6-7
	• Anexa 2. Fișă expunere personal la fluide biologice	8-9
	• Anexa 3. Grafic supraveghere biologică post-expunere	10
	• Anexa 4. Lista centrelor pentru PEP și consiliere post-expunere	11
	• Anexa 5. Registru centralizat incidente biologice	12
13	Cuprins	5

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

FIȘĂ INCIDENT STROPIRI / CONTAMINARE BIOLOGICĂ

Loc de păstrare: Cabinet Asistent Șef / Compartiment IAAM

Se completează imediat după producerea incidentului

I. DATE IDENTIFICARE PERSOANĂ EXPUȘĂ

- **Nume și prenume:** _____
- **Funcție:** _____
- **Compartiment / Tură:** _____
- **Data nașterii:** ____ / ____ / ____
- **Telefon de contact (intern/exterior):** _____

II. DESCRIEREA INCIDENTULUI

- **Data incidentului:** ____ / ____ / ____
- **Ora:** _____
- **Locul exact (boxă, triaj, sală tratament etc.):** _____
- **Tip expunere:**
 - ☐ Piele intactă
 - ☐ Piele lezată
 - ☐ Mucoase (oculară/orală)
 - ☐ Înțepare / zgâriere
 - ☐ Alte: _____
- **Fluide implicate:**
 - ☐ Sânge
 - ☐ Secreții respiratorii
 - ☐ Urină
 - ☐ Lichid cefalorahidian
 - ☐ Lichid amniotic
 - ☐ Alte: _____
- **Circumstanțe incident:**
 - ☐ Procedură medicală invazivă
 - ☐ Manipulare deșeuri medicale
 - ☐ Curățenie / dezinfecție
 - ☐ Transport echipamente / probe
 - ☐ Alte: _____

III. MĂSURI IMEDIATE LUATE DE PERSOANA EXPUȘĂ

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Măsură	Aplicată? (✓/X)	Timp de reacție	Observații
Spălare apă + săpun (piele)	☐ Da ☐ Nu	_____	_____
Clătire mucoasă / ochi	☐ Da ☐ Nu	_____	_____
Aplicare antiseptic	☐ Da ☐ Nu	_____	_____
Înlocuire EIP contaminat	☐ Da ☐ Nu	_____	_____
Informare superior / IAAM	☐ Da ☐ Nu	_____	_____

IV. DATE SUPLIMENTARE DESPRE PACIENTUL SURSĂ (DACĂ ESTE CAZUL)

- **Identificabil?** ☐ Da ☐ Nu
- **Cod pacient:** _____
- **Statut infecțios cunoscut?**
 - ☐ HIV pozitiv
 - ☐ HBsAg pozitiv
 - ☐ Anti-HCV pozitiv
 - ☐ Necunoscut
 - ☐ Alte boli transmisibile: _____

V. COMPLETARE ȘI SEMNĂTURI

Funcție	Nume și prenume	Semnătură	Data
Persoana expusă	_____	_____	_____
Asistent Șef UPU	_____	_____	_____
Medicul Epidemiolog	_____	_____	_____
Reprezentant IAAM	_____	_____	_____

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Anexa 2.

FIȘĂ DE EXPUNERE A PERSONALULUI LA FLUIDE BIOLOGICE

Loc de păstrare: Compartiment IAAM / Cabinet Asistent Șef
Se completează în ziua producerii incidentului

I. DATE DE IDENTIFICARE A PERSOANEI EXPUSE

- **Nume și prenume:** _____
- **Funcție:** _____
- **Compartiment / tură:** _____
- **Data nașterii:** ____ / ____ / ____
- **Telefon de contact:** _____

II. DETALII DESPRE INCIDENTUL DE EXPUNERE

- **Data și ora expunerii:** ____ / ____ / ____ **Ora:** _____
- **Locul incidentului (zonă UPU):** _____
- **Tip expunere:**
 - ☐ Întepătură ac accidentală
 - ☐ Stropire ochi / mucoase
 - ☐ Contact cu piele lezată
 - ☐ Alte tipuri: _____
- **EIP utilizat în momentul expunerii:**
 - Mănuși: ☐ Da ☐ Nu
 - Mască: ☐ Da ☐ Nu
 - Ochelari/vizieră: ☐ Da ☐ Nu
 - Halat impermeabil: ☐ Da ☐ Nu

III. TIP FLUID BIOLOGIC IMPLICAT

- ☐ Sânge
- ☐ Secreții respiratorii
- ☐ Urină
- ☐ Secreții vaginale/semen
- ☐ Lichid cefalorahidian (LCR)
- ☐ Lichid amniotic
- ☐ Fecale
- ☐ Alte: _____

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

IV. DATE DESPRE PACIENTUL SURSĂ (DACĂ ESTE CUNOSCUT)

- **Pacient identificat?** ☐ Da ☐ Nu
- **Cod pacient / fișă UPU:** _____
- **Statut infecțios cunoscut:**
 - ☐ HIV pozitiv
 - ☐ HBsAg pozitiv
 - ☐ Anti-HCV pozitiv
 - ☐ Necunoscut
 - ☐ Alte boli transmisibile: _____

V. MĂSURI IMEDIATE ȘI POST-EXPUNERE

Măsură aplicată	Da	Nu	Ora aplicării	Observații
Spălare cu apă și săpun / clătire cu ser	☐	☐	_____	_____
Aplicare antiseptic	☐	☐	_____	_____
Evaluare medic de gardă	☐	☐	_____	_____
Trimitere IAAM	☐	☐	_____	_____
Inițiere testare biologică	☐	☐	_____	_____
Inițiere PEP / vaccinare	☐	☐	_____	_____

VI. MONITORIZARE PROPUȘĂ POST-EXPUNERE

- **Schema propusă:**
 - ☐ Ziua 0: HIV, HBsAg, Anti-HCV
 - ☐ Săptămâna 6: HIV, HBsAg, Anti-HCV
 - ☐ Luna 3: HIV, HBsAg, Anti-HCV
 - ☐ Luna 6: HIV, HBsAg, Anti-HCV

VII. SEMNĂTURI

Funcție	Nume și prenume	Semnătură	Data
Persoană expusă	_____	_____	_____
Medicul de gardă	_____	_____	_____
Medicul epidemiolog	_____	_____	_____

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Anexa 3.

GRAFIC DE SUPRAVEGHERE BIOLOGICĂ POST-EXPUNERE

Loc de păstrare: Compartiment IAAM / Cabinetul medical de medicina muncii

Se completează la inițierea monitorizării după incident

I. DATE PERSOANĂ EXPUȘĂ

- Nume și prenume: _____
- Funcție: _____
- Compartiment: _____
- Data incidentului: ____ / ____ / ____
- Tip expunere: ☐ Sânge ☐ Lichid biologic ☐ Mucoasă ☐ Întepare accidentală
- Inițiere profilaxie post-expunere (PEP): ☐ Da ☐ Nu
- Ziua inițierii PEP (dacă aplicabil): ____ / ____ / ____

II. MONITORIZARE BIOLOGICĂ PROGRAMATĂ

Data	Interval	Teste obligatorii	Efectuate (✓/X)	Rezultat (normal / modificat)	Observații
Ziua 0	Imediat după expunere	HIV, HBsAg, Anti-HCV, ALT	☐		
Săptămâna 6	+6 săpt.	HIV, HBsAg, Anti-HCV	☐		
Luna 3	+3 luni	HIV, HBsAg, Anti-HCV	☐		
Luna 6	+6 luni	HIV, HBsAg, Anti-HCV	☐		

III. MONITORIZARE SUPLIMENTARĂ (DACĂ ESTE CAZUL)

Tip test suplimentar Motiv solicitare Data testare Rezultate Observații

IV. REZULTAT FINAL ȘI ÎNCHEIERE MONITORIZARE

- Data finalizării supravegherii: ____ / ____ / ____
- Stare biologică la finalul monitorizării:
 - ☐ Negativ(ă) pentru HIV, HBV, HCV
 - ☐ Necesită investigații suplimentare
 - ☐ Direcționat(ă) către medic specialist

V. SEMNĂTURI

Funcție	Nume și prenume	Semnătură	Data
Responsabil IAAM			
Cadru medical supravegheat			
Medicul epidemiolog			

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Anexa 4.

LISTA CENTRELOR PENTRU PROFILAXIE POST-EXPUNERE (PEP) ȘI CONSILIERE

Loc de păstrare: Compartiment IAAM / Cabinet Asistent Șef / Afișaj UPU (format scurt)

Actualizare: Trimestrial sau la schimbarea coordonatelor de contact

I. INFORMAȚII UTILE PENTRU PERSONALUL EXPUȘ

● **IMPORTANT:** Profilaxia post-expunere (PEP) trebuie **inițiată în primele 72 de ore** după incidentul de contact/stropire cu fluide biologice potențial infectante.

II. CENTRE AUTORIZATE PENTRU PEP ȘI CONSILIERE ÎN MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Nr. crt.	Denumire instituție	Tip serviciu oferit	Adresă	Telefon / e-mail	Program
1	Institutul de Medicină Urgentă (IMU) – Secția Boli Infecțioase	Inițiere PEP, testare rapidă, consiliere	Str. Toma Ciorbă 1	022-205-205 int. 113	L–V 08:00–18:00
2	Spitalul de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”	PEP HIV, HBV, HCV + testare confirmatorie	Str. Gh. Asachi 67	022-727-112 / pep@tc.md	L–V 08:00–20:00, S–D urgențe
3	Centrul Dermatovenerologic Republican	Consiliere HIV / testare	Str. M. Eminescu 35	022-222-333	L–V 08:00–15:00
4	Dispensarul Republican de Ftiziopneumologie	Consiliere TB / profilaxie post-expunere TB	Str. Nicolae Testemițanu 14	022-123-456	L–V 08:00–16:00

III. COORDONATE DE URGENȚĂ INTERNE

Funcție	Nume	Telefon intern	Telefon mobil	Observații
Asistent Șef UPU		int. 101		Ghidare inițială
Medicul Epidemiolog		int. 122		Inițiere PEP și raportare CSP
Responsabil IAAM		int. 136		Coordonare fișe și audit

IV. DOCUMENTE NECESARE LA PREZENTARE PEP

- Fișa de expunere completată (Anexa 2 – UPU-EXP-04)
- Fișa incident (Anexa 1 – UPU-FISA-BIO-15)
- Cazier biologic pacient sursă (dacă este identificabil)
- Buletin de identitate personal

Notă: Este recomandată consilierea psihologică post-expunere, disponibilă prin solicitare la psihologul instituției IMU sau în colaborare cu Centrul Național de Sănătate Mintală.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/129 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind aplicarea măsurilor de prevenire post-expunere în caz de contact/stropire cu sânge și fluide corporale	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale, SPCIAAM

Anexa 5.

REGISTRU CENTRALIZAT – INCIDENTE BIOLOGICE

Loc de păstrare: Compartiment IAAM / Cabinet Asistent Șef

Se completează de fiecare dată când are loc o expunere biologică accidentală

SCOP:

Monitorizarea și gestionarea tuturor incidentelor biologice (stropiri, înțepături, contact cu fluide biologice) înregistrate în UPU, în scopul prevenirii transmiterii infecțiilor și implementării măsurilor corective.

FORMAT REGISTRU

Nr. crt.	Data incidentului	Nume persoană expusă	Funcție	Tip incident	Zona UPU	Fluid implicat	Măsurile imediate aplicate	PEP inițiat	Testare biologică (Ziua 0)	Monitorizare finalizată (Luna 6)	Observații
1				Stropire oculară	Boxă 2	Sânge	Spălare + anunțare IAAM	Da	Da	În curs	-
2				Înțepare acuzată	Cameră trat.	Sânge	Decontaminare + raport	Nu	Da	Finalizat	Negativ
3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

INSTRUCȚIUNI DE COMPLETARE:

- Fiecare incident primește un **număr unic de înregistrare**
- Datele sunt completate de **Responsabilul IAAM** în max. 24h de la incident
- Fișele individuale (Anexele 1 și 2) se păstrează în mapă separată

PERIOADĂ DE PĂSTRARE ȘI ACCES:

- Registrul se arhivează **minim 5 ani**, în format fizic și/sau digital
- Acces permis doar responsabililor desemnați: IAAM, epidemiolog, conducerea IMU
- Se supune **verificării semestriale** de către Comisia de Prevenire a IAAM